

FORN VÄNNEN

JOURNAL OF
SWEDISH ANTIQUARIAN
RESEARCH

Medeltida musikfestival i Skara
Tegnér, Göran

http://kulturarvsdata.se/raa/fornvannen/html/1988_184

Fornvännen 1988, s. 184-185

Ingår i: samla.raa.se

Kongresser och utställningar

Medeltida musikfestival i Skara

11–15 maj 1988 pågick den andra medeltidsmusikfestivalen i Skara — den föregående var 1985. Nu kan det hävdas att sådana evenemang faller utanför *Fornvännens* intresseområde, men då ett så brett upplagt program speglar dagens musikaliska praxis och syn på medeltidsmusik och dess instrumentarium finns det ändå anledning att uppmärksamma festivalen här.

Utbudet inskränkte sig inte till en rad konserter, utan omfattade också musikkurser i Axevalla folkhögskola (i bl. a. gregoriansk sång, flerstämmig vokalmusik, instrumentalmusik och dans) för internationella och svenska lärare samt en musikkonferens med svenska och engelska musikologer. Temat var medeltida musik, framför allt i England och Skandinavien.

Årets festival ingick som ett led i Skaras 1000-årsjubileum, vilket gav den en extra festlig prägel. Den hade arrangerats av Skara kommun i samarbete med bl. a. flera kringliggande kommuner, Svenska rikskonserter, Sveriges Riksradio, Göteborgs universitet, Skaraborgs länsmuseum och Föreningen för tidig musik. Av störst allmänintresse var givetvis konserterna, som gavs i Skara domkyrka samt i kyrkor nära Skara: Varnhem, Husaby, Levene, Råda och Falköping. De många olika inhemska och internationella ensemblerna gav framträdanden på mycket hög nivå men med skiftande infallsvinklar på musiken. Utbudet var oerhört varierat och spände tidsmässigt från 1000-tal till 1400-tal och numerärt från små grupper om tre personer till över tjugo.

Man kan säga att det inte bara var musik som presenterades — varje framförande av medeltidsmusik speglar en hypotes eller ett ställningstagande. Av medeltidens konstyttringar är ju musiken utan tvekan den konststart om vilken vi — trots forskningens landvinningar — alltid kommer att veta minst; när man låter den klinga måste det i varierande grad vara en rekonstruktion. Rekonstruktionen kan gälla

t. ex. rytm, klang eller instrumentarium; många av de musiker som specialiserat sig på medeltida musik är också akademiska forskare, medan andra vägleds mer av sin musikaliska intuition.

I en rad intressanta morgondiskussioner mellan föregående dags konsertgivare och forskarseminariet och deltagarna i musikkursen berördes bl. a. en av kärnfrågorna: i vilken dräkt skall musiken klädas? Vissa av de engelska forskarna hävdade gentemot de utövande musikerna att man skulle "låta musiken tala för sig själv" — dock utan att nämna hur det skulle gå till. Musiken är ju aldrig under medeltiden noterad med instrumentation.

Just denna debatt föranleddes av inledningskonserten, där den stora estniska ensemblen Hortus Musicus framträdde, en grupp som på ett utomordenligt musikantiskt sätt spelar en rikt, djärvt och fantasifullt instrumenterad musik.

Det som spelades stod givetvis på olika ställen på skalan från purism till överdådig djärvhet; huvudintrycket är att man lämnat den akademiska torrhet som väl kan sägas ha präglat 50- och 60-talens framföranden av denna musik. Fördelningen mellan kyrklig och profan musik var tämligen jämn.

Jag vill här inte avge omdömen om grupperna — detta är inte en musikrecension — men en grupp vill jag särskilt framhäva: den norska Kalenda Maya, fem personer med harpa, flöjter, säckpipa, medeltidsluta, slagverk och vevlira. Det som skilde dem från övriga grupper var att de framträdde med ett i sammanhanget helt nytt musikaliskt stoff: de gamla skandinaviska balladerna, som de framförde med ett mycket varierande ackompanjemang med stark verkan. Sångerskan Tone Hulbaekmo har tillägnat sig ett sångsätt med helt övertygande och spontant använda ornament, som man känner igen från en del av de upptagningar som under 1900-talet gjorts av nordiska traditonsbärare.

Har balladerna någonsin låtit så? Säkert i alla fall inte ofta; dessa i sig rätt troskyldiga texter har väl inte förekommit i de aristokratiska kretsar som torde vara en förutsättning för ett sådant uppbåd av musiker.

Man får gratulera arrangörerna av festiva-

len, som verkligen — på ett engagerande sätt — serverade både klingande och verbala inlägg i en evigt pågående musikalisk debatt.

Göran Tegnér